

kereskedelmi vagy gazdasági szerződés létrejötte előtt el kell engedni az összes politikai elítéltet. Ennek következtében megjelent a közkegyelmi rendelet. A Kegyelem vagy a gratiere, ez nem azt jelenti, hogy eltörölték a büntetéseket, hanem megkegyelmeztek a büntetett előéletű embernek és szabadon engedték. Ezután a börtönben készítették a mankókat, hogy elengedjék először a fizikai sérülteket, aztán rendre mi is kiszabadultunk, így 1964 augusztus 3-án szabadultam ki. A sok munkánkért annyi pénzt adtak, hogy elég volt Szamosújvár és Kolozsvár közötti vasúti jegyre.

- Mi történt a szabadulás után ?

- Letöltöttem 5 év börtönbüntetést, de nem gyakorolhattam a hivatásomat többé, mert aki politikailag megbízhatatlan, ráadásul tanár volt, az többet nem taníthatott. A szabadulástól kezdve 1989-ig figyeltek és nyilván voltam tartva. Még 1989 decemberében is készítettek rólam jelentést, amikor azt állították, hogy örököltem Magyarországról 11 millió forintot és ezt arra akarom felhasználni, hogy egy csapatot hozzak létre, amellyel felszabadítom a román uralom alól Erdélyt.

- Hogyan történt az újrakezdés?

- Kezdetben, mivel nem szabadott többet tanárként dolgozzak, zöldségárusként, majd biológusként dolgoztam. Mivel minden vagyonomtól megfosztottak, a barátaim segítettek nekem, összegyűjtöttek egy kevés pénzt, hogy az életemet újrakezdhessem...

Vége

* * *

Fővárosi Örmény Klub

2006. szeptember 21. 17 óra

Magyarok Háza, Budapest

Műsor:

I. rész Közmeghallgatás Beszámoló
a XII. ker. Örmény Önkormányzat négy évi munkájáról

II. rész „Éjszakai kávéház” - DÉLUTÁN

Koncert és beszélgetés

Mártonffy Miklós zeneszerzővel, az ország-, és világhíró szononékesssel

A klubdélutánt a XII. ker. Örmény Önkormányzat rendezi

* * *

Meghívó

A Fővárosi Örmény Önkormányzat
szeretettel hív mindenkit közös emlékezésre

2006. október 4. (szerda) du. 17 órára

a Főpolgármesteri Hivatal Dísztermébe

(1052 Budapest Városház u. 9-11.1. emelet)

a *Forradalmaink - 1848/49 – 1956* című műsorára

A rendezvényt támogatja

az Országos Örmény Önkormányzat, a Bp. Főv. II. kerületi Örmény Kisebbségi Önkormányzat és

az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület

Mindenkit szeretettel várunk!

Dr. Issekutz Sarolta elnök

* * *

Marschall Béláné

Csángóknál csángáltunk

2006. augusztus 22-29.

Augusztus 22-én elindult a kis csapat az örmény gyökerek nyomán. A túra tervezői - *dr. Issekutz Sarolta* és *dr. Szarka Gyuri* „bácsi” úgy állították össze az útvonalat, hogy az örménység emlékei mellett magyar hazánkfiairól és lányairól is megemlékezzünk. Utunkhoz Máriapócon a könnyező Mária segítségét kértük.

Nagykárolyban versekkel, prózával idéztük meg Károlyi Gáspárt, Dsida Jenőt, Kaffka Margitot, de megemlékeztünk Petőfi Sándorról is, aki itt látta meg először Júliát. Elzarándokoltunk két költő óriásunk szülőhelyére is: Érmindszenten Ady Endre szülőházában láthattuk életútjának dokumentumait, meghallgattuk odaillő verseit; Szódemeteren Kölcsey Ferenc szobránál a Himnusz éneklése után, unokaöccséhez írott intelmeit meghallgatva tisztelegtünk nagysága előtt. Élményszámba ment a szépen felújított, az 1200-as években épült román kori nemzeti templom Ákoson.

Erdődön és Költön felidéztek a Petőfi és Szendrey Júlia házasságához kapcsolódó emlékeket. A koltói somfa mellett Kátainé Szilvy Ingrid elszavalta a „Szeptember végén” című verset.

Nagybánya felé menet a Mára völgyében haladva a fatemplomos falucskákban megfigyelhettük a máramarosi faragott, kötélmintás kapukat. A bányavidék legjelentősebb helységében, Nagybányán az Ásványmúzeum kristályai kápráztattak el.

A városi Képtárban a „Nagybányai festők” csoportjából az alapító és örmény származású Hollósy Simon képeiből láttunk néhányat, valamint Thorma János, Iványi-Grünwald és Boromissza festményeket. Körbejártuk az óvárosi magot, amelyet körülvesznek a modern negyedek - mint minden városban, leginkább a szocreál egységes paneljei.

Rövid látogatásra Szaplonecra mentünk az úgynevezett „Vidám temetőbe”. Valóban vidám benyomást kelt a tarka fejfák tömege, csak épp nem a halottakra való emlékezés bensőséges érzését. Továbbhaladva kelet felé, befutottunk Máramarosszigetre. Itt két, börtönhöz kapcsolódó emlékezéssel adóztunk nagyjaink előtt: Márton Áron mártír püspök életútját idéztük fel, aki a hírhedt börtönben évekig tartotta a lelket rabtársaiban, valamint Löwei Klárára, a nemzeti nőnevelés egyik elindítójára gondoltunk, akít innen hurcoltak el az 1848-49-es szabadságharc után Kufsteinbe, ahol együtt raboskodott az ugyancsak elítélt gróf Teleki Blankával együtt.

A legszebb máramarosi fatemplomot Jód községben láttuk, amelyet végre visszacapott a görögkatolikus egyház. A közel hétszáz éves templom tornya a legmagasabb a máramarosi templomok között.

A következő napon a történelmi 1000 éves határt elhagyva Moldvába utaztunk, hogy felkeressük a legszebb, kívül-belül festett görögkeleti (orthodox) templomokat Moldovicán és Voronecban. Az évszázados füstölő és gyertyakorom eltávolításán jelenleg is dolgoznak a restaurátorok. Kezük nyomán felragyognak a freskók eredeti színei. Az orthodox egyház kánonja szerint helyezkednek el a képsorok, az egyház szinte valamennyi szentjének ábrázolásával. Különleges látványt nyújt, hogy az Utolsó ítélet képen az elátkozottak közt a tatárok és a törökök mellett - nyilván a helyi kereskedők irigysége miatt - örmény ruházatú alakokat is ábrázoltak.

Moldvából visszajövet ismét fel kellett emelkedni a Borsai-hágóig, amely a Prislop 2300 méteres csúcsa alatt vezet. Az egykori hadiútnál kiszállva a buszból gyönyörködtünk a Máramarosi és a Radnai havasok ködsapkás vonulataiban és csúcaiban.

A felsővisói szállást elhagyva hosszú utazással jutottunk el a déli, illetve a gyimesi csángóig. Útközben Besztercén az Óváros lábasházai alatt sétáltunk, megnéztük a főtéren álló szép gótikus templomot. Megemlékeztünk az innen Szamosújvárra átköltözött örmény kereskedőkről, akiket az odatelepített szászok üztek el.

A várostól délre, mintegy 20 km-re találtuk meg a másik nemzeti templomot Harinán. A szépen helyreállított, áhítatot sugalló román kori épület mély benyomást keltett. Utunkat a Maros völgyében az Olt forrásvidéke felé vettük. Marosvécsnél felsétáltunk Wass Albert sírjához. Koszorúzással, versekkel adóztunk a kiváló író emléke előtt.

Gyergyószentmiklóson ismét betértünk az örménykatolikus templomba, ahol a Miatyánkot örmény nyelven énekelte el Ingrid. Az Istenházát a tavalyi látogatásunk óta - a budapesti örmény önkormányzatok segítségével is nyáron szépen restaurálták, felújították.

Programunkat tovább folytattuk. A gyergyói- és csíki- medencén át a Gyimesekbe, a Hidegség patak völgyébe értünk. Itt csángó családoknál elhelyezve három napig élveztük az igazi szíveslátást. A legszebb élményünk a Barackos tetőre tett gyalogtúra volt. A csodálatos tájélmény mellett megismerkedtünk a Györgyice család mindennapos munkájával. Útitársaink tevékenyen részt vettek a szénakaszálásban, és nem csak a férfiak! Végignéztük a sajtkészítés különböző fázisait, briginyóztunk, ami a megaludt tej öszszekeverését jelenti egy, a sétatot tányérjához hasonló praktikus kis faeszközzel. Megkóstoltuk a frissen készített ordás „pulickát”. A csodálatosan tiszta levegőben, a napsütéstől kipirulva értünk le a Barackos tető 1340 m-es gerincéről a 2300 méterrel lejjebb fekvő faluba.

Délután Csíkszépvízen örmény találkozót tartottak a helyi és a csonkaországból érkezők. A velünk tartó kedves jereváni vendégünk, a mindig vidám Anahit Simonján, első kézből ismerhette meg az erdélyi örmények sorsát, mindennapjait.

Vasárnap elcsángáltunk a délmoldvai csángókhoz. A Bákóhoz közeli Külsőrekecsinben találkoztunk a színes népviseletbe öltözött leánykákkal és fiúcskákkal, meg lelkes tanítónőjükkal. Madalina szép balladákat énekelt, s a gyermekek eredeti, helyben gyűjtött csángó néptáncsal kedveskedtek. A lányok vékonykák. A falu képe leromlott, szegényes, egészen más képet nyújt, mint az ezeréves határon belül élő gyimesi csángó települések. Itt alapít iskolát, internátust, magyarságot megőrzendő intézményt Bőjte Csaba atya, ha az engedélyeztetések tortúrája után megindulhat az építkezés. Az alapkövetétel tavaly Mádl Dalma asszony jelenlétében már megtörtént.

A napot a hidegségi Szent István templomban fejeztük be, abban az épületben, melyet a falu népe emelt a jó Istennek a millénium évében, hálaadásul az ezeréves megmaradásért. A falu panziójában a Györgyice testvérek hegedű-gardony játéka és Herczeg László útitársunk kobozsal kísért éneke tette színessé az estét.

Elérkeztek az utolsó napok. Elbúcsúztunk vendéglátóinktól, a Tatros völgyét kísérő csupa-zöld rétekekkel, fenyvesekkel borított hegyeitől és csupa-szív lakóitól. A Hargitán keresztül Székelyudvarhelyen megálltunk, majd délután Kolozsváron megkerestük a Házsongárdi temetőt, versekkel, prózával köszöntünk el Apáczai Csere János, Dsida Jenő, Kós Károly, Reményik Sándor sírjától, hogy hét órára beérjünk az Agape étterembe, ahol a kolozsvári örmények vártak, hogy közösen fogyasszuk el búcsúvacsoránkat. A szíves beszélgetést Kirkósa Júlia operaénekesnő szép magyar népdala és Herczeg László kobozsal kísért, Tinódi Lantos Sebestyén Erdélyről szóló éneke tette emlékezetessé.

Másnap ismét megcsodálhattuk a „világ legszebb templomát" Körösfőn. Nagyváradon meghallgattuk Kis Török Ildikó és Varga Vilmos 1956-ról szóló katartikus hatású irodalmi összeállítását. A nyolc nap élményei során lélek a lélekkel, vendégváró a látogatóval találkozott. Otthonról indultuk és hazaérkeztünk. Lelkünk mécsesét újra töltöttük.

Csángóknál csángáltunk - útvonal:

Budapest,
Máriapócs,
Nagykároly,
Érmindszent,
Szódemeter,
Ákos,
Erdőd,
Koltó,
Nagybánya,
Bárdfalva,
Szaplonca,
Jód,
Máramarossziget,
Felsővisó,
Moldovica,
Voronec,
Borsai Hágó,
Beszterce,
Harina,
Gyerószentmiklós,
Hidegség,
Barackos tető,
Bákó,
Alsórekecsin,
Csíkszépvíz,
Csiksomlyó,
Székelyudvarhely,
Kolozsvár,